

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת אחרי מות - קדושים, ו' אייר תשע"ה

המשפיעים והמושפעים

משהו בסדר החגים הלאומיים שלנו לא מסתדר אצלי. המעבר הרגשי מיום השואה ויום הזיכרון אל שמחת יום העצמאות הוא כידוע מעבר לא פשוט. והנה למרות זאת, כל שנה אני מוצא את עצמי ממשיך הלאה לאחר הימים הללו כאילו לא אירע דבר...

גם בפרשת השבוע שלנו יש מעבר וחוויה דומה. לאחר אזכור חד וקצר של האירוע הטרגי בו נהרגו שני בני אהרון, בשיאו של יום חנוכת המשכן, ממשיכה התורה את שגרת "העשייה" של דיני יום הכיפורים, הלכות שחיטה, איסורי עריות וכך הלאה.

הרב מאיר שמחה הכהן מדווניסק, בעל ה"משך חכמה", הציע פרשנות נרחבת לפתיחה מפתיעה זו של הפרשה, שלדעתי גם מתכתבת עם דיסוננס הימים הלאומיים שלנו. את תורף דבריו ניתן לסכם בכך שאת המרכיבים השונים בעולמנו ניתן לחלק לשלוש קטגוריות:

1. דברים שרק אני משפיע עליהם.
2. דברים שאני גם משפיע וגם מושפע מהם.
3. דברים שאני רק מושפע מהם.

כך למשל אפשר להבין את חלוקת הזמנים. ימי החול, הם ימי המעשה, הם זמנים בהם האדם רק פועל. השבת לעומת זאת מתאפיינת בכך שהיא משפיעה עלינו שפע לכל השבוע שיבוא, אך קיים בה גם העיקרון של "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת". יום הכיפורים, לעומת זאת, הוא יום בו מתבטלת העשייה של האדם לחלוטין והוא הופך לנפעל בלבד.

ה"משך חכמה", מדגים עקרון זה בתחומים נוספים, כמו למשל משמעות חיי האדם עבור סביבתו. ישנם אנשים שמשפיעים על אחרים מבלי להיות מושפעים כלל. ישנם אנשים שקיימת אצלם אינטראקציה דו כיוונית עם הסביבה, וממילא הם גם משפיעים וגם מושפעים. וישנם מי שרק מושפעים מן הסביבה ולא יכולים או בוחרים שלא להשפיע עליה.

אני מניח שכל אחד מאתנו יכול למצוא את עצמו באחד הקטגוריות, בכל תחום בחייו. אולם אני מוצא בחלוקה זאת הסבר לתהליך העובר עלינו בשבועות הללו.

יום השואה מכיל משמעויות רבות לאנשים שונים. אחד התחושות העולות וצפות ביום זה היא תחושת חוסר האונים אל מול רשע כל כך נורא. על אף גילויי הגבורה הרבים, שאנו שומעים עליהם בהתנגדות לנאצים כמו גם בהיצמדות לחיים, בחוויה הכוללת השואה מצטיירת כתקופה שבה היינו בעיקר מושפעים והרבה פחות, אם בכלל, משפיעים.

ליום הזיכרון פנים שונות. אחד מהם הוא במשמעות הנפילה של מי שאינם כבר אתנו. אנו לא יכולים לתקשר איתם, לחבק אותם או למשוך אותם אלינו. אנו חיים לאור הזיכרון שלהם, וכך, במובנים רבים, הם משפיעים עלינו מבלי שאנו יכולים להשפיע עליהם.

יום העצמאות הוא המקום בו אנו חוגגים את הקטגוריה הרחבה של המשפיעים והמושפעים. החיים במדינת ישראל מאפשרים לנו לפעול ומחייבים אותנו להיות בשיח עם הסביבה. התמורות שעוברות על החברה הישראלית מציעות הזדמנויות רבות לקדם ולהשפיע אבל תובעות הקשבה והכלה של האחר.

המפגש המקדים עם קטגוריית המושפעים בלבד (יום השואה) ועם קטגוריית המשפיעים בלבד (יום הזיכרון) הוא חוויה שמעצבת את הקטגוריה הרחבה ביותר, זאת שבה אנו גם משפיעים וגם מושפעים (יום העצמאות). היכולת להמשיך הלאה מימים אלו מלמדת על הפנמת משמעות הימים ובקשת יישום המשמעות בחיינו.

הכותב הינו: הרב בעז גנוט
מנהל אגף הנישואין בארגון רבני צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקידום זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית
ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

